

Renæssancen. Dansk – Europæisk – Globalt. Redigeret af MARIANNE PADE og MINNA SKAFTE JENSEN. Renæssancestudier 2. København, Museum Tusulanum, 1988. 193 s. Ill. 154 kr.

Når man starter med spiret, må resultatet nødvendigvis blive luftigt. Den lidt prætentiose eller – elskværdigt udtrykt – ambitiøse antologi, som et nyetableret Forum for Renæssancestudier har publiceret, vedgår åbenhjertigt, at man ikke har defineret eller blot lagt en ramme for renæssancestudiet. Bidragene afspejler åbenbart et eksperimenterende stade, men som katalog eller dosmerseddel over renæssancebegrebets vide udbredelse vil antologien utvivlsomt virke både nyttig og inspirerende.

Peter Ulf Møller giver et rids af sovjetiske historikers teorier om en renæssance i Kina, Persien og andre af Orientens riger. Olaf Pedersen skitserer den naturvidenskabelige renæssance, Benito Scocozza drøfter Burckhardts opfattelse, der startede lavinen, og Sven-Aage Jørgensen refererer tysk forskning om 1500-tallets utopier. De øvrige bidrag er mere kontante og litterære. Her dukker Erasmus Lætus op. Hans hyrdedigte fra 1560, der programmatisk forudsagde en guldalder under Frederik II og priste Valby bakke som musernes hjemsted, behandles af Minna Skafte Jensen, mens Karen Skovgaard-Petersen denne gang fremdrager hans hyldestdigt til Nürnberg, som i virkeligheden hyldede Melancton og Wittenberg. Endelig skriver Peter Zeeberg om Tycho Brahes digt til hans adept Erik Lange, der anbefalede kærligheden til astronomien som et middel mod den kødelige lyst. Det skulle nok ikke tages for højtideligt – og det samme kan siges om antologien som helhed.

Mikael Venge

LARS TVEDE-JENSEN OG GERT POULSEN: Ålborg under krise og højkonjunktur fra 1534 til 1680. Ålborgs historie, 2. Ålborg Kommune, 1988. 387 s. ill. 210 kr.

I den monumentale *Ålborgs historie* udgivet af Ålborg Kommune foreligger nu bind 2, skrevet af Lars Tvede-Jensen og Gert Poulsen. Bindet omfatter årene 1534-1680 og er med 387 sider trods et rigt billedstof langt mere stofrigt end de to forgængere, P.C. Knudsens *Ålborg bys historie*, 1-3, 1931-33, og Peter Riismøllers *Ålborg. Historie og hverdag*, 1942. Veg forgængerne bort fra en gennemgang af større dele af Ålborgs velbevarede byarkiv i Landsarkivet for Nørrejylland i Viborg, så har de to forfattere påtaget sig denne store opgave, og de kan derfor fremlægge meget nyt stof.

Bogen falder i to hovedafsnit, henholdsvis om tiden 1534-1619 og om tiden 1619-80, ét til hver af forfatterne. *Lars Tvede-Jensen* indleder med en skildring af Clementsfejden og overgangen til den nye tid og behandler derefter Ålborgs topografi og fysiske udvikling, dens økonomiske forudsætninger og befolkningen, byens styre og de retlige forhold og kultur og hverdagsliv, herunder også trolddom og hekseprocesser.

Man får her et godt indtryk af byens fysiske fremtræden, mens afsnittene om de økonomiske, sociale og kulturelle forhold bærer præg af en vis usikkerhed og